

מבין משאבים 2282-

י"ט באייר תשפ"ב

20 מאי 2022

רחל שדה ז"ל

כ"ט כסלו תרצ"ג - ז' ניסן תשפ"ב

1.5.2022 - 28.12.1932

יהי לזכר ברק

הצלון מוקדש לזיכרה של חברתנו רחל שדה ז"ל

מה הצלון:

אמא יקרה ואהובה שלנו / תלמה ורנית שדה

מצבדת השורשים על סמתא רחל שדה

רחל חברתי ושכנתי היקרה / מרלית סיקרון

תודה

אנחנו רוצות להודות לאלה
 לכל מי שנתן יד ועזר באירגון
 האוהב וקבלת האורחים באירגון.
 אין זה מובן מאליהם ובטח
 ייקשים שאני הייתה זו הקלה
 גדולה עבורנו.

תודה מצומק האב לכל
 החברים שחייקו ותמכו בנו.

תלמה ורנית

אמא יקרה ואהובה fe

עזבת משפחה בקזבלנקה ויצאת להכשרה בצרפת. היית כל כך צעירה ואת העבודה כמוכרת בגדים, החלפת בעבודה חקלאית, כהכנה לקראת העלייה לישראל.

את סיפור האהבה שהתפתח בינך לבין אבא במהלך ההכשרה, הסתרתם עד לרגע העלייה, כי בכל זאת היה מדובר במדריך שלך.

בשנים הראשונות במשאבי שדה, התנאים היו קשים ואת מעולם לא התלוננת. תמיד מחייכת ושמחה בחלקך, עובדת במסירות ובחריצות רבה. למדת כל כך מהר לקרוא ולכתוב בעברית, וזכורות לנו שעות בהן ישבנו שלושתנו צמודים אליך, מקשיבים לך מקריאה סיפורים ואגדות.

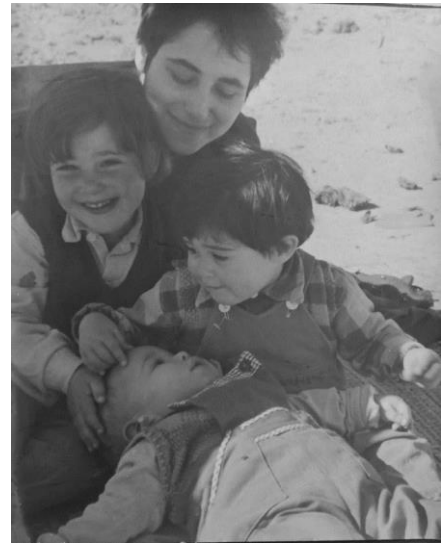
אמא, את היית כל כך טובה, מעולם לא כעסת עלינו ולא הרמת את קולך. בקשריך עם החברים בעבודה, מעולם לא סרבת לבקשה ולמתן עזרה. כשעבדת בבתי הילדים ובגן, הענקת לילדים חום ואהבה בדרכך השקטה והמכילה. אהבנו מאד להגיע לחדר ולהיות איתך ועם אבא. שעות אחר הצהריים היו עבורנו תמיד שעות קסומות של אהבה ונתינה, המוקדשות אך ורק לנו.

במהלך השנים חזרת בתשובה מתוך געגוע לילדותך בבית שומר מצוות. כיבדנו את רצונך ולאורך השנים חגגנו איתך שבתות וחגים כמיטב המסורת.

לאחר לכתם של אבא ואורי. תמכנו בך ככל יכולתנו, שמרנו ודאגנו לבריאותך בעזרתם של הצוות הרפואי וצוות הרווחה במשאבי שדה, שליוו אותך באופן מסור לכל אורך הדרך.

בארבע השנים האחרונות היית בבית אבות סיעודי, צעד שהיה כרוך בקושי נפשי שלנו, אך התברר כחיוני עבורך. גם שם היית אהובה על כל העובדים והמטפלים.

אמא, קשה ועצוב לנו להפרד, תמיד נזכור אותך באהבה ובתודה על שזכינו להיות ילדיך.
רונית ותלמה

מצבות השורשים על סבתא רחל שדה

בארץ לא היתה לרחל משפחה, רק האח מוטקה היה. אמה דבורה עלתה לארץ ב-1955 היישר לקיבוץ. מוטקה התחתן והיה מגיע לביקורים מידי פעם. הוא עבד בקידוחי נפט וברשותו היה גיפ. קשר הדוק היה עם הדודה ליוזה. בחופשים נסעה כל המשפחה לדודה, או לסבא יהודה וסבתא צילה.

בשנים הראשונות בקיבוץ חיו בחוסר, בתנאים חלוציים ובניתוק מהמשפחה. השינוי והצורך להסתפק במועט ובדידות יחסית העיקה על רחל מאד.

בשנת 1960 יצא טודי לרכז את הפלחה ורחל יצאה עם הילדים איתו לנהורה. כעבור שנה וחצי קיבל טודי תפקיד כמדריך פלחה אזורי. אבל רחל חששה מהחינוך בעיר ורצתה לחזור לקיבוץ לטובת הילדים.

אחרי החזרה מהפלחה עבדה רחל בטיפול בגיל הרך ובגנים במשך שנים. אחר כך עבדה עם ילדי בית הספר ובשנים האחרונות במחסן הבגדים.

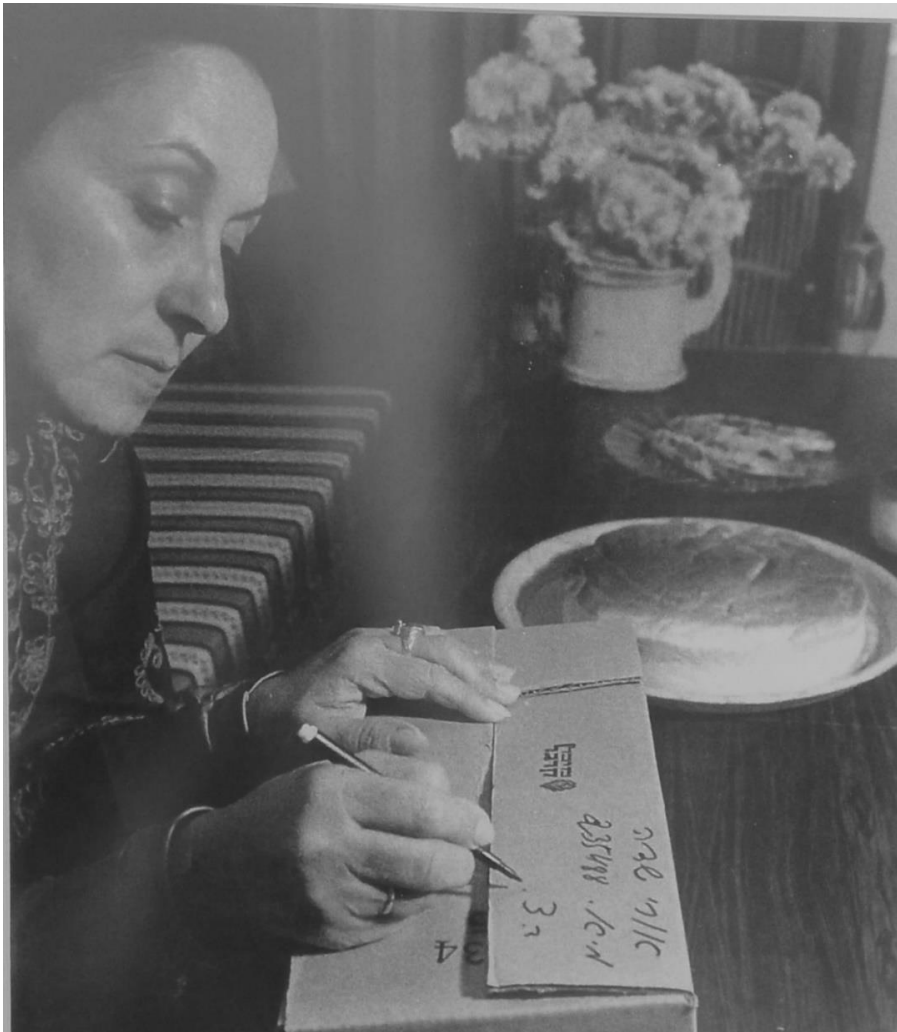

סבתא רחל עם עדי וגל

אמה דבורה, שגרה במשק 10 שנים, היתה דתיה ושומרת מסורת. אחר כך חלתה כתוצאה מהסתיידות עורקים והועברה לבית חולים לחולים כרוניים בקריית אונו. במשך 16 שנים, עד שנפטרה, נסעה רחל מידי שבוע לטפל בה ולהיות איתה. בשנת 1985 יצאה רחל לסמינר חצי שנתי באפעל. בתקופה זו נפטרה אמה דבורה בגיל 83. אחרי מות אמה חזרה רחל בתשובה.

כח חברתי היקרה ודס שכנתי הרבה שנים

אני זוכרת את היום שהגעתם לקיבוץ מהשליחות בצרפת, שם הדריך טודי את חברת

ההכשרה שבה היית, ומכל הבנות הוא בחר בך. היית יפה כל כך, לבושה בקפידה, זקופה, מטופחת וכך כל השנים תמיד דאגת להופעה נאה, תמיד היית זקופה ומטופחת.

למדת לדבר מהר בעברית וגם כתבת בעברית בלי שגיאות וזאת מבלי ללמוד באולפן. כששאלתי אותך איך למדת לכתוב כל כך יפה? ענית לי, ככה למדתי לבד.

זמן קצר לאחר בואכם, דאגתם להביא את אימך דבורה ממרוקו לקיבוץ. כשחלתה ואושפזה, טיפלת בה במסירות ואהבה רבה וביקרת אותה כל שבוע עד לפטירתה. אחרי שנים, כשאת חלית, בנותייך תלמה ורונית טיפלו ודאגו לך כל תקופת אשפוזך, באהבה ובמסירות, כמו שאת טיפלת באימך.

נקלטת היטב בקיבוץ ועבדת בענפים שונים. כשעבדת בגן הדס, בו היו גם ילדי, ראיתי באיזה מסירות וחיבה טיפלת בילדים ואף פעם לא שמעתי אותך צועקת עליהם. תמיד דאגת להם. היית יוצאת לחצר לשמור שלא יפלו מהטיל שפושקין בנה. הילדים השתוללו ומזל שלא נפלו.

כמה שנים מאוחר יותר עבדנו יחד במחסן הבגדים. את היית מתקנת בגדים במכונת התפירה והיית ממש מקצועית, בתקופה ההיא, כשעוד תיקנו והטליאו כל בגד, כולל היפוך צוארונים שהתיישנו. הטלאים שלך היו מדויקים וגם רוכסנים תפרת במכנסים ובסווצ'רים. בזכות זאת, חברים וילדים רבים יכלו להמשיך להנות מבגדיהם. זאת היתה תקופה אחרת, לא כמו היום, כשישר קונים חדש ואת הישן זורקים ולא מתעסקים יותר בתיקונים. בהמשך עברת לקפל בגדים. קיפלת יפה כל כך ותמיד לקחת ערמה גדולה בידיים וחילקת לתאים בלי לטעות, ואולי זה היה מהגורמים לכאבים בידיים שלך בהמשך.

ביקרתי אתכם הרבה ותמיד קיבלתם אותי במאור פנים. טודי תמיד אפה עוגיות טעימות וכיבד אותי תמיד עם כוס תה. אהבתי לראות את האהבה ששררה ביניכם. דאגתם אחד לשני כל כך יפה.

כאשר נעשית דתיה, טודי זרם אתך. בישלתם בבית בגלל הכשרות, כי עדיין חדר האוכל לא היה כשר. נסעת עם אסתר גפני להר מירון בל"ג בעומר. אהבתי לראות אותך מדליקה נרות שבת והיית מברכת לאחר הסעודה את ברכת המזון ואת הדלקת הנרות בחנוכה, ואיך בפסח תמיד דאגת שלא יהיה חמץ בבית. היית מקשיבה לפרקי חזנות בקלטות שבטייפ.

בשלב שבו טודי נפטר ודאגו לך למטפלת, הייתי באה לבקר אותך כשהמטפלת היתה יוצאת להפסקה והיינו מדברות. היית מספרת לי על לימודיך באליאנס במרוקו, על אחותך ועל המשפחה וככה היינו נהנות לנו ביחד.

כשחלית יותר ונאלצת לצאת מהמשק ולעבור למקום סיעודי, לא יכולתי לצערי לבקר אותך הרבה, אבל מדי פעם היינו רואות אחת את השנייה בטלפון, והייתי שומעת עלייך עדכונים מרונית.

תלמה ורונית לא עזבו אותך לרגע ותמיד דאגו לבקר אותך ודאגו שתהיי מטופחת בכל השנים שם. את, למרות שאיבדת לפעמים את הזיכרון, זכרת אותן עד הרגע האחרון ותמיד שמחת לקראתן.

אתגעגע אלייך חברתי היקרה
יהי זכרך ברוך
מרגלית

אנא מאד אהבה את ירושלים, ומאיוחד את הסיר "ירושלים של
 להב", ובתור ילדה אני לוכרת אותה שרה את הסיר הזה לציתים
 קרובות.

ירושלים של זהב

אך בבואי היום לשיר לך	אזיר- הרים צלול כמין
ולך לקשר בתרים	וכים ארמים
קטנתי מצעיר בנך	נשא ברוח הערבים
ומאחרון המשוררים	עם קול פעמונים

כי שמך צורב את השפתים	ובתודמת אילן ואבן
כנשיקת- שרף	שבוייה בחלומה
אם אשכחך ירושלים	העיר אשר בנד יושבת
אשר כלה זהב...	ובלבה חומה

ירושלים של זהב ושל נחשת ושל אור
 הלא לכל שיריך אני כנור

חזרנו אל בורות המים	איכה יבשו בורות-המים
לשוק ולכפר	כפר- השוק ריקה
שופר קורא בהר-הבית	ואין פוקד את הר-הבית
בעיר העתיקה	בעיר העתיקה

ובמערות אשר בסלע	ובמערות אשר בסלע
אלפי שמשות זרחות -	מיללות רוחות
נשוב ננד אל ים-המלח	ואין ינד אל ים-המלח
בדרך יריחו !	בדרך יריחו

ירושלים של זהב ושל נחשת ושל אור
 הלא לכל שיריך אני כנור